

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads anvisning om ansvarsfördelning för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► **Anvisning**
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Direktörer SF, FFS, ÄVO	Gäller för: SF, FFS, ÄVO	Diarienummer:	Datum och paragraf för beslutet: 2023-05-11
--	------------------------------------	----------------------	---

Dokumentsort: Anvisning	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad:	Dokumentansvarig: [Funktion]
-----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------	--

Bilagor:

Inledning	4
Syftet med denna anvisning	4
Vem omfattas av anvisningen	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Anvisning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Målgrupp	5
Definition	5
Samverkan kring enskilda	5
Respektive förvaltnings ansvarsområde	6
Gemensamt ansvar för SF, FFS och ÄVO	7
Aktualiseringar från socialjouren	10
Vid oenighet	10

Inledning

Syftet med denna anvisning

Anvisningen har som syfte att tydliggöra respektive förvaltnings ansvar i arbetet kring personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Vem omfattas av anvisningen

Denna ansvarsfördelning gäller för:

- Socialförvaltningen Centrum (SF)
- Socialförvaltningen Hisingen (SF)
- Socialförvaltningen Nordost (SF)
- Socialförvaltningen Sydväst (SF)
- Förvaltningen för funktionsstöd (FFS)
- Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen (ÄVO)

Bakgrund

Direktörerna för socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen beslutade i april 2021 om en överenskommelse om ansvarsfördelning för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Överenskommelsen var ett ställningstagande för gemensamt ansvarstagande och samarbete över förvaltningsgränser där den enskildes perspektiv är utgångspunkten snarare än en exakt gränsdragning mellan förvaltningarnas ansvarsgränser.

Från och med 230511 beslutas att överenskommelsen ersätts med denna anvisning.

Koppling till andra styrande dokument

- [Göteborgs Stads anvisning för ansvarsfördelning av ärenden mellan de fyra SF, FFS och ÄVO](#)
- [Göteborgs Stads rutin för samordnad plan och samtycke i ärenden som kräver samordning från två eller flera förvaltningar](#)

Anvisning

Målgrupp

Anvisningen omfattar vuxna personer som är 18 och äldre och som har en psykisk ohälsa, sjukdom eller funktionsnedsättning.

Definition

I denna anvisning definieras socialpsykiatri som det kommunala ansvaret för insatser till personer med psykiska funktionsnedsättningar/sjukdom/ohälsa.

Utgångspunkten ska alltid vara den enskildes stödbehov. För att definiera psykisk funktionsnedsättning kan nationell psykiatrisamordnings definition i SOU 2006:100 användas. Definitionen omfattar personer som fyllt 18 år.

- En person har en psykisk funktionsnedsättning om hen har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden om dessa svårigheter är en konsekvens av psykisk störning och om dessa begränsningar har funnits eller kan anta komma bestå under en längre tid.
- Med viktiga livsområdet avses det som handlar om en persons basala liv i samhället kopplat till exempelvis boende, sysselsättning och social gemenskap.
- Med psykisk störning avses alla diagnostiserade psykiatriska tillstånd som personer med psykosjukdomar, personlighetsstörningar och allvarligare affektiva syndrom. Även högfungerande personer utan utvecklingsstörning med neuropsykiatriskt tillstånd ingår.
- Personer med samsjuklighet.

Samverkan kring enskilda

När en enskild (som omfattas av anvisningen) söker insatser hos en förvaltning startar den mottagande förvaltningen handläggning av ärendet om det inte är uppenbart att ärendet ska handläggas av annan förvaltning. Detta gäller även aktualiseringar som inleds av andra anledningar än en ansökan, till exempel vid orosanmälan, när förvaltningen blir kontaktad av person som uttrycker oro/behov av stöd för enskild etcetera.

Om det är uppenbart att ärendet ska handläggas/aktualiseras av en annan förvaltning ansvarar mottagande förvaltning för att lotsa personen till annan förvaltning där insatsen kan tillgodoses. Exempel på tillfällen då det är uppenbart att ärendet ska handläggas av annan förvaltning är om den enskilde söker insats enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) hos en socialförvaltning, eller om den enskilde söker försörjningsstöd hos äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Den enskilde ska få det stöd som krävs för att hen ska kunna lämna sin ansökan till rätt förvaltning. Att lotsa personen till annan förvaltning innebär, om den enskilde själv bedöms kunna ta en kontakt, att hänvisa den enskilde till rätt förvaltning och att lämna kontaktuppgifter dit den enskilde ska vända sig. Bedöms den enskilde ha svårigheter att

själv ta kontakt ska den förvaltning som mottagit ansökan efter samtycke vara behjälplig med att den enskilde får en kontakt med den förvaltning där ansökan ska handläggas. Om det inkommer en anmälan om behov av insats för en enskild men det är uppenbart att ärendet ska handläggas/aktualiseras av annan förvaltning, hänvisas personen som har anmält behovet, till rätt förvaltning.

Vid orosanmälningar som gäller barn eller personer med missbruk är det den förvaltning där anmälan inkommit som ansvarar för att göra en anmälan utan dröjsmål till rätt socialförvaltning /enhet.

Den förvaltning som mottar informationen från en annan förvaltning ansvarar för att ta en första kontakt med den enskilde enligt gällande rutin avseende aktualiseringar inom respektive förvaltning.

Vid behov av insatser från fler än en förvaltning eller när osäkerhet kring var ärendet hör hemma ska handläggning ske enligt process för samverkan (Socialtjänstprocessen). Den förvaltning som upptäcker behov av samordning ansvarar för att samverkan runt den enskilde initieras. När samverkan sker inom ramen för samordnad plan krävs samtycke med anledning av myndighetsgränser. Sekretessgränsen går vid respektive nämnd. Samordnad planering är en planering där förvaltningarna kommer överens om insatser till den enskilde. Dokumentation av samordnad plan återfinns i den enskildes akt på respektive förvaltningar. När samordning inte fungerar mellan stadens förvaltningar lyfts frågan i ordinarie linjeorganisation.

När samtycke inte medges kan avidentifierad konsultation mellan förvaltningar användas.

I Göteborgs Stads rutin för samordnad plan och samtycke tydliggörs hur den samordnade planen ska användas.

Respektive förvaltnings ansvarsområde

De fyra socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre- samt vård och omsorgsnämnden har ett gemensamt ansvar för att samverka kring individer inom målgruppen socialpsykiatri. Detta uttrycks i nämndernas reglementen som beslutats i Kommunfullmäktige.

Ansvar för socialförvaltningarna

Socialförvaltningarna ansvarar kopplat till målgruppen för att, med stöd av socialtjänstlagen, tillgodose behov som är kopplade till missbruk, våld i nära relationer, stöd i föräldraskap, stöd till barn och unga och försörjning för vuxna personer.

Ansvar för förvaltningen för funktionsstöd

Förvaltningen för funktionsstöd ansvarar med stöd av socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade för att tillgodose behov som är kopplade till psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning eller psykisk sjukdom/störning. Det finns inget diagnoskrav för att prövning av stödbehov ska kunna ske.

Ansvar för äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar med stöd av socialtjänstlagen för att äldres behov av förebyggande, stöd samt vård- och omsorgsinsatser kopplat till åldrande blir tillgodosedda. Det finns inget diagnoskrav för att prövning av stödbehov ska kunna ske.

Gemensamt ansvar för SF, FFS och ÄVO

Förvaltningarna har ett gemensamt ansvar för:

- Samsjuklighet i psykisk funktionsnedsättning/psykisk ohälsa och beroendeproblematik.
- Vräkningsförebyggande arbete för målgruppen.
- Våld i nära i nära relation
- Andra behov som kräver samordnade insatser från socialförvaltningar, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Samsjuklighet i psykisk funktionsnedsättning, psykisk ohälsa och beroendeproblematik

Förvaltningarna har ett gemensamt ansvar för samsjuklighet i psykisk funktionsnedsättning/psykisk ohälsa och beroendeproblematik. Det innebär följande:

Vid ansökan om insats från olika förvaltningar

Ärende och utredning inleds av båda förvaltningarna. Båda förvaltningarna ansvarar för att handläggningen följer socialtjänstprocessen. Båda förvaltningarna deltar vid möten men förvaltningarna har olika fokus beroende på vilken insats som utreds i respektive förvaltning.

I de ärenden där samplacering ska ske bör det skickas ett gemensamt uppdrag till utföraren.

Oavsett samplacering eller inte ska de olika förvaltningarnas ansvarsområde vara tydligt dokumenterat i den enskildes journal samt i den samordnade planen. Samverkan enligt rutinen för samordnad plan ska ske. Förutsättningen är att den enskilde samtycker.

Om äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen eller förvaltningen för funktionsstöd beviljar insatser bör ärendet under en övergångsperiod om två månader oavsett också vara öppet hos socialförvaltningen (kräver samtycke från den enskilde). Socialförvaltningen följer upp att den enskildes behov är tillgodosett (utifrån socialförvaltningens ansvarsområde), därefter avslutar socialförvaltningen ärendet om det inte finns behov av ytterligare insatser med anledning av den enskildes missbruk.

Vid samplacering och/eller medhandläggarskap där båda förvaltningarna ska följa upp ärendet och båda förvaltningarna ska ha ett öppet ärende under en längre period än två månader kan insatsen stödkontakt socialsekreterare beviljas. Hanteringen kräver samtycke från den enskilde och en ansökan om sådan insats.

Vid pågående ärende hos en förvaltning och den enskilde vill ansöka om insats från annan förvaltning

Den enskilde ska få det stöd som krävs för att hen ska kunna lämna sin ansökan till rätt förvaltning (se rubriken Samverkan kring enskilda).

Vid behov av samordning mellan förvaltningarna sker efter samtycke, samverkan enligt rutinen för samordnad plan. Den förvaltning som har ett pågående ärende ska då initiera en samverkan runt den enskilde med den förvaltning dit den enskilde vänt sig med ansökan om annan insats.

Vid pågående ärende hos en förvaltning och behov av insatser från annan förvaltning uppmärksammas

Enligt socialtjänstprocessen ska berörda förvaltningar samverka inom ramen för samordnad plan i de fall förvaltningen ser att den enskilde har behov av insatser från fler än en förvaltning. Den förvaltning som upptäcker behov av samordning ansvarar efter samtycke för att samverkan runt den enskilde initieras.

Om den enskilde inte samtycker till att kontakt tas med annan förvaltning arbetar förvaltningen med att försöka motivera den enskilde till att lämna ett samtycke.

Orosanmälan på grund av missbruk, eller för barn, görs oavsett om den enskilde har lämnat samtycke eller inte.

Ansvar för insatser till följd av hemlöshet för den målgrupp som anvisningen avser

Socialt boende kan beviljas för personer som är helt bostadslösa, har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad och som tillhör en socialt utsatt grupp som behöver särskild hjälp att anskaffa en bostad. I Handbok för handläggning av bistånd till boende del 1 – Bedömningsstöd framgår vilka grupper som räknas till socialt utsatta. Utifrån den beskrivningen ansvarar förvaltningarna för följande målgrupper:

Ansvar för förvaltningen för funktionsstöd

Personer som har:

- en varaktig psykisk sjukdom, ohälsa eller funktionsnedsättning. Det finns inget diagnoskrav för att prövning av stödbehov ska kunna ske.
- skrivs ut från rättspsykiatrisk vård.
- en psykisk ohälsa och till följd av sin psykiska ohälsa behöver bo med stödinsatser före, under eller efter behandling

Utgångspunkten är att förvaltningen för funktionsstöd har ansvar för handläggning för ovanstående målgrupper och därmed bedömer om rätt till bistånd till socialt boende föreligger. Vid avslag informeras den enskilde om möjlighet att ansöka om nödbistånd och den enskilde ska då hänvisas till socialförvaltningarna (se rubriken Samverkan kring den enskilde för beskrivning av hur den enskilde ska hänvisas).

För personer med samsjuklighet ansvarar den förvaltning dit den enskilde först vänder sig för att hantera insatser till följd av hemlöshet. Samverkan med annan förvaltning sker enligt rutinen för samordnad plan. Handläggning och kostnadsansvar delas mellan förvaltningarna under placeringstiden.

Förvaltningen för funktionsstöd ansvarar även för insatserna bostad med särskild service enligt SoL och LSS, korttidsboende, remiss F100-lägenhet, boendestöd och hemtjänst.

Ansvar för äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Personer som har behov av stöd och hjälp i den dagliga livsföringen på grund av nedsatt funktionsförmåga som har förvärrats eller kvarstår i samband med åldrande och därtill har:

- en psykisk sjukdom, ohälsa eller funktionsnedsättning. Det finns inget diagnoskrav för att prövning av stödbehov ska kunna ske.
- skrivs ut från rättspsykiatrisk vård.
- en psykisk ohälsa och till följd av sin psykiska ohälsa behöver bo med stödinsatser före, under eller efter behandling.

Utgångspunkten är att äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen har ansvar för handläggning för ovanstående målgrupper och därmed bedömer om rätt till bistånd till socialt boende med stöd föreligger. Vid avslag informeras den enskilde om möjlighet att ansöka om nödbistånd och den enskilde ska då hänvisas till socialförvaltningarna (se rubriken Samverkan kring den enskilde för beskrivning av hur den enskilde ska hänvisas).

För personer med samsjuklighet ansvarar den förvaltning dit den enskilde först vänder sig för att hantera insatser till följd av hemlöshet. Samverkan med annan förvaltning sker enligt rutinen för samordnad plan. Handläggning och kostnadsansvar delas mellan förvaltningarna under placeringstiden.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar även för insatserna vård- och omsorgsboende, korttidsboende, boendestöd och hemtjänst.

Ansvar för socialförvaltningarna

Socialförvaltningarna ansvarar för bistånd till socialt boende med stöd för nedanstående målgrupper. Om den enskilde samtidigt bedöms ha en psykisk funktionsnedsättning samverkar socialförvaltningen med förvaltningen för funktionsstöd eller äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen. Se rubriken Samverkan kring den enskilde för beskrivning av hur samverkan initieras.

- Personer med missbruk, som till följd av sitt missbruk behöver bo med stödinsatser före, under eller efter behandling.
- Personer som till följd av våld i nära relationer behöver bistånd i form av boende för att få skydd och stöd.
- Ungdomar som skrivs ut från HVB- eller familjehemsplacering och som bedöms ha ett behov av att bo med stödinsatser som en del av sin rehabilitering.
- Personer som frigges från kriminalvård i anstalt och är i behov av stöd för att erhålla en bostad efter avtjänat straff för att minska risken för återfall i kriminalitet.
- Personer som väljer att lämna en kriminell gruppering, nätverk eller organiserad brottslighet och som riskerar att bestraffas för sitt utträde och därmed behöver bistånd i form av boende för att få skydd och stöd.

För alla målgrupper ansvarar socialförvaltningarna för:

- nödbistånd (pengar i handen eller särskilt anvisade nödbiståndsboenden) för de personer som inte bedöms tillhöra en socialt utsatt grupp.

Utgångspunkten är att förvaltningen för funktionsstöd eller äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen utreder en ansökan om bistånd till socialt boende för de målgrupper som beskrivs under respektive förvaltnings ansvarsområde. Om den enskilde inte bedöms tillhöra en socialt utsatt grupp informeras den enskilde om möjlighet att ansöka om nödbistånd och den enskilde ska då hänvisas till socialförvaltningarna (se rubriken Samverkan kring den enskilde för beskrivning av hur den enskilde ska hänvisas).

För personer med samsjuklighet ansvarar den förvaltning dit den enskilde först vänder sig för att hantera insatser till följd av hemlöshet. Samverkan med annan förvaltning sker enligt rutinen för samordnad plan. Handläggning och kostnadsansvar delas mellan förvaltningarna under placeringstiden.

Aktualiseringar från socialjouren

Ansökningar och anmälningar som inkommer utanför kontorstid hanteras av Göteborgs stads socialjour. Socialjouren upprättar en aktualisering och vidtar åtgärder. Därefter överförs aktualisering/ärende till socialförvaltningarna eller förvaltningen för funktionsstöd. Om det inte finns ett pågående ärende i någon förvaltning gör socialjouren en bedömning av vilken förvaltning ärendet ska läggas på.

Vid oenighet

Vid oenighet om insats- och kostnadsansvar ska dessa alltid lösas i linjen. Den enskilde ska aldrig drabbas av tvister mellan organisationerna. Tills tvisten är löst ligger ansvaret på den förvaltning som initierat ärendet.